

Werkopdrachten opleiders - thema 1

Concepten van begaafdheid

Werkopdracht 1 - Samen verkennen

po vo

Doel

Bewustwording van de diverse concepten van begaafdheid en de eigen aannames daarbij (Kolb: reflecteren op concrete ervaring).

Vorbereiding en benodigheden

- Zoek een actueel nieuwsbericht of kort filmpje dat betrekking heeft op (hoog)begaafdheid en waarbij er een ervaringsverhaal aan bod komt.
- Geef elke deelnemer de samenvattingen van de vijf hoofdstukken. Dit kan op papier, maar ze zijn ook te downloaden op een eigen device.
- Leg post-its klaar, in vijf verschillende kleuren.
- Maak vijf flaps met op elke flap de woorden intelligentie, context/omgeving, interactie, communicatie, flexibiliteit, labelen.

Benodigde tijd

90 minuten

Start

- Laat het filmpje zien of het nieuwsbericht lezen.
- Bespreek in tweetallen even met elkaar: Wat doet het met je? Welk gevoel krijg je erbij? Waarom?
- Bespreek de impact van het label (hoog)begaafdheid op de ontwikkeling van een persoon.

Kern

- Vorm groepen van 3-4 personen.
- Ieder groepje kiest een van de samenvattingen en leest deze door.
- Op tafel ligt een flap met de woorden intelligentie, context/omgeving, interactie/communicatie, flexibiliteit, labelen.
- De deelnemers schrijven op hun post-its wat ze in de gekozen samenvatting terugvinden m.b.t. deze woorden.
- Laat ze de post-its op de flap plakken bij het betreffende woord.
- Vervolgens kiest elk groepje een andere samenvatting vanuit een ander concept van begaafdheid, een concept dat het tegenovergestelde lijkt te zeggen. Ze pakken een andere kleur post-its.
- De deelnemers schrijven opnieuw op de post-its wat ze terugvinden m.b.t. de woorden op de flap.

- Ze plakken die ook op de flap.
 - Wat komt overeen? Wat is anders?
 - Waar voel jij je bij thuis? Waarom is dat?
- Als er tijd/animo voor is, kunnen de groepen nog meer hoofdstukken bespreken.

Afsluiting

- Reflecteer kort op de ervaringen van de verschillende groepen.
- Kies met elkaar een casus uit de eigen praktijk.
- Herken je vanuit welk concept je deze casus hebt benaderd?
- Stel dat ouders of andere betrokkenen vanuit een ander concept redeneren. Welke gevolgen kan dit hebben voor de communicatie en afstemming?
- Laat de deelnemers nadenken over hoe hun eigen kijk van invloed is op hoe je naar deze casus kijkt. Welke gevolgen kan dit hebben?

Verdieping

Is er een beleidsplan op school of binnen de stichting? Wat zie je daarin terug van deze concepten? Past dat bij wat er op de post-its staat?

Werkopdracht 2 - Op de markt

po vo

Doel

- Bewustwording van de verschillende concepten rond begaafdheid en hoe deze invloed hebben op de manier waarop scholen beleid, ondersteuning en communicatie inrichten.
- Deelnemers ervaren via interactie hoe verschillend men over 'dezelfde leerling' kan denken, en wat dat vraagt van samenwerking.

Voorbereiding en benodigdheden

- Vier marktkraampjes (tafels of hoeken in het lokaal), elk ingericht volgens één van de vier concepten uit de hoofdstukken.
Op elke kraam:
 - De samenvatting van het hoofdstuk/concept
 - Een poster met kernwoorden passend bij het hoofdstuk (zelf voorbereiden)
 - Een A4 met 'typische uitspraken' vanuit dit concept (zelf voorbereiden)
 - 1 gespreksleider (iemand die zich goed heeft voorbereid op het hoofdstuk, bijvoorbeeld leden van de werkgroep begaafdheid, andere specialisten hoogbegaafdheid).
- Printjes met een casus van een leerling (dezelfde casus voor iedereen)
- Een invulblad met reflectievragen (zie bijlage)
- Klok/timer
- Optioneel: versiering om de marktkraam levendiger te maken

Benodigde tijd

90 minuten

Start

Plenair

- Introduceer de werkvorm aan de deelnemers: "Jullie bezoeken vandaag vier marktkraampjes waarin verschillende visies op (hoog)begaafdheid worden gepresenteerd. In elk kraampje hanteren we een ander perspectief op dezelfde leerling. Jullie verkennen, bevragen, vergelijken en reflecteren."
- Deel de casus uit (bijvoorbeeld: een leerling die hoog cognitief presteert, sociaal geen aansluiting vindt en zich onvoldoende uitgedaagd voelt).
- Vraag de deelnemers: "Hoe zou jij met deze leerling omgaan in je klas? Wat is je eerste gevoel? Wat zou je aanpak zijn?" Laat dit kort opschrijven op het reflectieblad (bijlage).

Kern

Bezoekronde 1 (10 minuten per kraam)

- Deelnemers gaan in groepen van 3-4 personen van kraam naar kraam.
- Bij elk kraampje:
 - Degene achter de kraam geeft een korte toelichting van het concept (2-3 minuten).
 - Daarna volgt een interactief gesprek: hoe kijk je vanuit dit concept naar de leerling uit de casus?
 - Wat valt op aan deze manier van kijken naar de leerling?
 - Wat zou je vanuit deze visie op (hoog)begaafdheid doen voor deze leerling?

Na elke ronde (1 minuut)

Deelnemers schrijven op hun reflectieblad:

- Wat spreekt me aan in deze visie?
- Wat schuurt?

Na bezoek aan de vier kraampjes

- Bekijk je reflectieblad.
- Wat valt op? Zijn er concepten die botsen met je eigen aannames?
- Wissel met elkaar uit.

Afsluiting

De afsluiting vindt plaats in drie fases:

Eerst kort individueel reflecteren:

- Welke visie ligt het dichtst bij jou?
- Welke visie heb je van tevoren onderschat?
- Wat deed je al zonder het te weten?

Vervolgens in duo's of kleine groepjes:

- Als we dit als schoolteam serieus nemen, wat betekent dit voor hoe we over (hoog)begaafdheid praten met betrokkenen rondom de leerling?
- Hoe stemmen we af als collega's, als we vanuit verschillende concepten naar leerlingen kijken?

En tot slot plenair:

- Wat nemen we mee voor onze eigen praktijk?
- Wat vraagt dit van onze samenwerking als school?

Verdieping

Is er een beleidsplan op school of binnen de stichting? Wat zie je daarin terug van deze concepten?

Naam:

Datum:

Groep/klas:

Vooraf – Eerste indruk van de casus

Casus (voorbeeld):

Een leerling die hoog cognitief presteert, sociaal geen aansluiting vindt en zich onvoldoende uitgedaagd voelt.

Mijn eerste gevoel bij deze leerling:

.....
.....

Wat zou mijn aanpak zijn?

.....
.....

Rondebezoeken aan de kraampjes

Kraam 1 – Concept: (Hoog)begaafdheid als werkwoord

Wat spreekt me aan in deze visie?

.....

Wat schuurt of roept vragen op?

.....

Kraam 2 – Concept: On)gezien talent: als (hoog)begaafdheid onzichtbaar is

Wat spreekt me aan in deze visie?

.....

Wat schuurt of roept vragen op?

.....

Kraam 3 – Concept: Begaafdheid in Context: Interactie, Inclusie en Transformatie

Wat spreekt me aan in deze visie?

.....

Wat schuurt of roept vragen op?

.....

Kraam 4 – Concept: Concepten van begaafdheid

Wat spreekt me aan in deze visie?

.....

Wat schuurt of roept vragen op?

.....

Plenaire reflectie na de kramen

Wat valt op in de verschillen tussen de concepten?

.....

Botst iets met mijn eigen opvattingen of gewoontes?

.....

.....

.....